

ประเทศไทย: คุ่มครองเสรีภาพในการแสดงความเห็น ยุติการเอาผิดทางอาญาต่อความผิดฐานหมิ่นประมาท ศาลอาญากรุงเทพใต้ ยกฟ้องผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามคน ในคดีหมิ่นประมาททางอาญา

(กรุงเทพฯ 29 สิงหาคม 2566) รัฐบาลใหม่ของไทยควรเร่งดำเนินการ เพื่อยุติการเอาผิดทางอาญาต่อความผิดฐานหมิ่นประมาท และคุ่มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทุกคนจากการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม ฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ ในการอ่านคำพิพากษาวันนี้ ศาลอาญากรุงเทพใต้ยกฟ้องผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามคน ในคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่ออังคณา นีละไพจิตร, พุทธณี กางกั้น และธนาภรณ์ สาลีผล ซึ่งถูกฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ที่ทำกิจการฟาร์มไก่

“ดิฉันยินดีกับคำพิพากษาที่มุ่งคุ้มครองสิทธิของเราในวันนี้ แต่ถึงจะมีผลลัพธ์เช่นนี้ ช่วงเวลาสี่ปีที่ผ่านมาสร้างความเจ็บปวดให้กับเราแต่ละคนอย่างมาก การคุกคามของบริษัทธรรมเกษตร ทำให้สิ้นเปลืองเวลา ทรัพยากร และบั่นทอนจิตใจของเรามาก” พุทธณี กางกั้น ผู้อำนวยการของ The Fort และอดีตผู้สื่อข่าวชาวอุรุกวัยด้านสิทธิมนุษยชนของฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าว “ทางการไทยควรป้องกันไม่ให้หน่วยงานธุรกิจอย่างบริษัทธรรมเกษตร ใช้การคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการปิดปากนักกิจกรรมที่แสดงความคิดเห็นต่อความยุติธรรม”

“แม้คำพิพากษาในวันนี้จะเป็นคุณกับเรา แต่ไม่มีใครเป็นผู้ชนะในคดีเกี่ยวกับการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม” เอมี สมิท (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าว “ทางการไทยควรรับประกันว่า จะไม่อนุญาตให้มีการรับฟ้องคดีเกี่ยวกับการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม การยุติการเอาผิดทางอาญากับความผิดฐานหมิ่นประมาท จะเป็นก้าวอย่างสำคัญของประเทศไทย เพื่อแสดงถึงพันธกิจที่มุ่งป้องกันไม่ให้เกิดการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม”

คำพิพากษาในวันนี้มีขึ้นหลังจากผ่านไปเกือบสี่ปีที่บริษัทธรรมเกษตรฟ้องอาญาต่อผู้หญิงทั้งสามคน การฟ้องเกี่ยวข้องกับการโพสต์และรีโพสต์ข้อความในโซเชียลมีเดีย 30 ข้อความ ซึ่งเป็นการให้กำลังใจกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่กำลังถูกฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตร

จำเลยที่ได้รับการยกฟ้องวันนี้ รวมถึง [อังคณา นีละไพจิตร กรรมการคณะทำงานว่าด้วยการบังคับให้สูญหายหรือโดยไม่สมัครใจแห่งสหประชาชาติ](#) และอดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ; [พุทธณี กางกั้น](#) อดีตผู้สื่อข่าวชาวอุรุกวัยด้านสิทธิมนุษยชนของฟอรั่ตีฟายไรต์ และปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการ The Fort ในกรุงเทพฯ และ [ธนาภรณ์ สาลีผล](#) อดีตเจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสารของฟอรั่ตีฟายไรต์

บริษัทธรรมเกษตรอาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยของศาลอาญากรุงเทพใต้ได้ภายในเวลา 30 วัน

นับแต่ปี 2559 บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ได้ฟ้องอย่างน้อย 37 คดีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน 22 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ศาลได้ยกฟ้องหรือตัดสินตรงข้ามกับคำฟ้องของบริษัทในคดีเกือบทั้งหมด

“การฟ้องคดีปิดปาก หรือ SLAPP [การฟ้องคดีเพื่อปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ] ทำให้เกิดอันตรายทั้งด้านเศรษฐกิจและจิตใจต่อบุคคล และเป็นพิษต่อสภาพแวดล้อมการทำงานของภาคประชาสังคมและประชาธิปไตยในประเทศไทย” พุทธิ กางกั้น เขียนในบทความ [ความเห็นของกองบรรณาธิการ Nikkei Asia](#) เผยแพร่เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2566 “เมื่อการตั้งรัฐบาลใหม่ของไทยเสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ รัฐบาลควรกำหนดเป็นวาระเร่งด่วนในการยุติการฟ้องคดีปิดปาก เพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 คุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก เช่นเดียวกับข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี

มาตรา 326 และ 328 ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาทต่อหนึ่งกรรม ตามกฎหมายระหว่างประเทศ โทษจำคุกถือเป็นการลงโทษที่ไม่ได้สัดส่วน เกินขอบเขต และไม่จำเป็นต่อความผิดฐานหมิ่นประมาท และโทษจำคุกยังส่งผลให้เกิดความหวาดกลัวต่อการใช้เสรีภาพด้านการแสดงออก

ในเดือนมีนาคม 2566 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เผยแพร่ [รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนประจำปี 2565](#) โดยยอมรับว่าการฟ้องคดีปิดปาก ขัดขวางไม่ให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนดำเนินงานของตน และจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไปอีกหลายปี กสม. มีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลไทยประกาศใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการฟ้องคดีปิดปาก และประกันว่านักปกป้องสิทธิมนุษยชนจะได้รับความคุ้มครองที่เหมาะสมจากการฟ้องคดีปิดปาก

ในเดือนตุลาคม 2562 ไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียที่จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (NAP) ประกาศพันธกิจที่จะคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และป้องกันการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม ในปี 2565 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภายใต้กระทรวงยุติธรรม เผยแพร่ร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนฉบับที่ 2 สำหรับปี 2566-2570 ในร่างฉบับนี้เน้นการปรับปรุงนโยบายและมาตรการ เพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการฟ้องคดีปิดปาก รวมทั้งการรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

“คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ให้สัญญาต่อประชาชนคนไทยว่าจะมีรัฐบาลที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง” พุทธิ กางกั้นกล่าว “รัฐบาลใหม่ควรดำเนินการตามคำสัญญาเหล่านี้ โดยการสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเกื้อหนุนให้พลเมืองของตนสามารถเผยแพร่และบอกเล่าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยได้”

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ

Puttanee Kangkun, The Fort Director, Fortify Rights
Languages: English, Thai
+66 84 700 4874
Email: Puttanee.Kangkun@FortifyRights.org
Twitter: [@PuttaneeKangkun](#), [@FortifyRights](#)

